

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

אדר ב' תשפ"ב

פרשת "פקודי"

"כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש" (ל"ח כ"ד). עיקר עשיית הזהב ובריאתו היה כדי שיעשה מצוות ומעש"ט עמו לצדקה או לבנין בית המקדש, ולא להניח ממונו לעצמו או להוריש לבניו או להתענג ולהשתעשע עמו. וזה: "כל הזהב העשוי" כל הזהב שנעשה ונברא בעולם, זה רק "למלאכה בכל מלאכת הקודש" שיעשה עמו מצוות ומעש"ט. (תפארת שלמה)

*

"בקע לגלגלת מחצית השקל" (ל"ח כ"ו). מדוע נאמר "מחצית השקל" ולא "חצי שקל"? אלא "מחצית" זה אותיות 'חי' – מת' ובאמצע 'צ', ללמדנו שהצדיק מגן על הדור ועומד באמצע שלא יגש המות אל החי, כמו שנאמר אצל אהרן (במדבר י"ז י"ג) "ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה". (חוות יאיר)

*

"ועוד י"ל "מחצית" אותיות 'מת' – חי' ובאמצע 'צ', לרמוז על הצדקה שמצלת ממות לחיים כמש"כ (משלי י"ב) "וצדקה תציל ממות", "ובאורח צדקה חיים" (שם י"ב כ"ח). (באר משה)

*

"ויברך אותם משה" (ל"ט מ"ג). רש"י: א"ל יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. מספרים על אבא שבא עם בנו לחזון איש שבנו יקבל ממנו ברכה ליראת שמים, והחזון איש אכן בירך את הנער, אבל האבא לא הסתפק בכך, וביקש שהחזון איש יברך את בנו עם שתי הידיים על הראש, החזון איש הסכים וברך עם שתי ידיו הקדושות, האבא היה מאושר ביותר! הוא היה בטוח שהנה בנו מסודר לכל החיים ביראת שמים, חייך אליו החזון איש ואמר לאבא "עשיתי מה שביקשת, עכשיו שיתחיל לעבוד"... (וטהר לבנו)

*

"ויקח ויתן את העדות אל הארון" (מ' כ'). מדוע לא נזכר ויקח אצל שאר הכלים רק בארון? אלא זהו כח התורה שהארון מרמז עליו, כמו המדליק מנר לנר לא חסר מהנר הראשון, כך משה רבנו אע"פ שנתן את העדות אל הארון נשארה התורה בידו. וזה מה שנאמר כאן: "ויקח - ויתן" ללמדנו "ויתן" - כל מה שהאדם לומד עם חברו תורה ומצוות, אזי זוכה "ויקח" - מוסיפין לו. (תורת חיים)

*

"וישם את המנורה נוכח השולחן" (מ' כ"ד). רמז למה שאמרו חז"ל (אבות ג') שלשה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו ד"ת כאלו אכלו משלחנו של מקום, כי המנורה הכוונה לאור התורה, וצריך לזכור לשים המנורה נוכח השולחן, היינו לומר ד"ת והתורה תאיר ותקדש את השולחן. (אהבת ישראל)

*

”הוקס - ויקס” הבא לטהר מסייעין אותן

”הוקס המשכן- ויקס משה את המשכן” (מ' י"ז, י"ח), נאמר ”הוקס” ונאמר ויקס משה”, אמרו חז”ל ומובא ברש”י (ל”ט ל”ג): שהיו בני ישראל וכל חכמי לב רוצים להקים את המשכן ולא יכלו, אמר הקב”ה למשה רבנו: עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו שנאמר ”הוקס המשכן” הוקס מאליו משמע.

מכאן רמז לכל המצוות והמעשים שאדם רוצה לעשות וקצרה ידו להשלימם מתחילה ועד סוף - אל יתייאש, אלא יתן ידו ויתחיל וד' יגמור בעדו, כמו שאמרו חז”ל (יומא ל”ח) 'הבא לטהר מסייעין אותו', וכן כנגד יצה”ר (קידושין ל') 'אלמלא הקב”ה עוזרו אין יכול לו'. (כלי יקר)

מובא במדרש (קהלת רבה א'): מעשה ברבי חנינא בן דוסא, שראה בני עירו מעלין נדרים ונדבות לירושלים, הצטער ואמר: כולם מעלין לירושלים נדרים ונדבות ואני איני מעלה כלום? [לפי שהיה עני גדול, וכמאמרם בגמרא הכל ניזונים בזכות חנינא, וחנינא די לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת]. מה עשה? יצא למדברה של עירו, וראה שם אבן אחת ושיבבה [ושברה] וסיתתה ומרקה [עשאה חלקה ובהירה], ולאחר מכן אמר עלי להעלותה לירושלים. ביקש לשכור לו פועלים נזדמנו לו חמישה פועלים. אמר להם: מעלין לי אתם אבן זו לירושלים? אמרו לו: תן לנו חמישים סלעים ואנו מעלים אותה לירושלים. רצה ליתן להם אבל לא היה לו לפי שהיה עני מרוד, הניחוהו אותם פועלים והלכו להם.

זימן לו הקב”ה חמישה מלאכים בדמות בני אדם, אמר להם: מעלים אתם אבן זו? אמרו לו: תן לנו חמישה סלעים בלבד ואנו מעלין לך אבנך לירושלים, ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו. נתן ידו ואצבעו עמם, ונמצאו עומדים בירושלים. ביקש ליתן להם שכרן ולא מצאן. נכנס ללשכת הגזית ושאל: לאן נעלמו אנשים שהעלו לי את אבני לירושלים? אמרו לו הסנהדרין: כנראה שמלאכי השרת העלו אבנך לירושלים. וקראו עליו את המקרא הזה: ”חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתייצב” - לפני מלאכים יתייצב.

וכן מצינו אצל בתיה בת פרעה ”ותרד בת פרעה...ותרא את התבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה” (שמות ב' ה'). רש”י: את אמתה לשון יד, ונשתרבה אמתה (ידה) אמות הרבה. לכאורה הרי עמדה מרחוק וכיצד שלחה ידה וחשבה להגיע לתיבת משה? אלא מכאן למדים אנו אם אדם רוצה לקיים מצוה או מעשה טוב - אל ישים לבו למכשולים העומדים בדרכו, אלא ישלח ידו ויתחיל במצוה או במעשה הטוב וידו תשתרבב אפילו כמה אמות. (הרמ”מ מקוצק)

וכידוע רבי עקיבא, ריש לקיש, ורבי אליעזר בן הורקנוס, יוכיחו שהיו בתחילת דרכם במדרגה נמוכה, וע”י שקבלו על עצמם עול תורה ומצוות, רצונם העז וביטחונם בהשי”ת, הגיעו והתעלו ונעשו גדולי ישראל, ו’הבא ליטהר מסייעין אותן מן השמים’ (שבת ק”ד).

וכבר פסק הרמב”ם (הלי תשובה פ”ה ה”א): רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו..., וכל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו... (שם ה”ב, עיי”ש). (באר יחיאל)